

بەنى ئىسرائىلدىن بىر كىشى بىر ئادەمدىن مىڭ تىللا قەرىز سورىغان ئىدى، ئۇنىڭغا گۇۋاھچى ئېلىپ كەلگىن دېگەندە ئۇ كىشى: ئاللاھ تائالا گۇۋاھلىققا كۇپايدۇر، دېدى. ئۇنداقتا كىپىل ئېلىپ كەلگىن دېگەندە، ئۇ كىشى: ئاللا تائالا كىپىللىككە يىتەرلىكتۇر، دېدى ئۇ كىشىگە راس سۆزلىدىك دېدى ۋە ئۇنىڭغا مىڭ تىلانى مەلەم ۋاقتىغىچە قەرىز بېرىپ تۇردى

ئەبۇ ھۇرەيرە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ رىۋايەت قىلىپ رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم مۇنداق دېگەن: بەنى ئىسرائىلدىن بىر كىشى بىر ئادەمدىن مىڭ تىللا قەرىز سورىغان ئىدى، ئۇنىڭغا گۇۋاھچى ئېلىپ كەلگىن دېگەندە ئۇ كىشى: ئاللاھ تائالا گۇۋاھلىققا كۇپايدۇر، دېدى. ئۇنداقتا كىپىل ئېلىپ كەلگىن دېگەندە، ئۇ كىشى: ئاللا تائالا كىپىللىككە يىتەرلىكتۇر، دېدى، قەرىز بەرگۈچى راس سۆزلىدىك دېگىنىچە ئۇنىڭغا مىڭ تىلانى مەلۇم مۇددەتتە قايتۇرۇش ئۈچۈن قەرىزگە بەردى. قەرىز ئالغۇچى ئۇ پۇللارنى ئېلىپ دېڭىزدا سەپەرگە چىقتى ۋە ئىشلىرىنى تۈگەتتى. قەرىزنى قايتۇرۇش ۋاقتى كەلگەندە ئۇ كىشى يولغا چىقىپ دېڭىز بويىغا كەلدى، ئۇ دېڭىزدىن ئۆتۈش ئۈچۈن كىمە تاپالماي بىر تال تاياقنى ئېلىپ تەشتى دە ئۇنىڭ ئىچىگە مىڭ تىللا پۇلنى ۋە قەرىز ئىگىسىگە قارىتىپ بىر پارچە مەكتۈبنى يېزىپ ئۇنىڭغا سالدى، دېڭىز يېنىغا كىلىپ مۇنداق دېدى: ئى ئاللاھ سىلى مېنىڭ ھالىمنى ياخشى بىلىلا، مەن بىر كىشىدىن مىڭ تىللا قەرىز سورىسام كىپىل تەلەپ قىلغان ئېدى، مەن: ئاللاھ ياخشى كىپىلدۇر، دېگىنىمدە ئۇ رازى بولغان. ئۇ مەندىن گۇۋاھچى تەلەپ قىلغان ئىدى، مەن: گۇۋاھلىققا ئاللاھ يىتەرلىكتۇر دېسەم، ئۇ رازى بولغان ئېدى، مەن ئۇنىڭ ھەققىنى بىرىش ئۈچۈن تىرىشقان بولساممۇ ئۇنىڭ يېنىغا بېرىشقا ئىمكانىيەتم بولمىدى، قەرىز ئىگىسىگە بۇ پۇلنى يەتكۈزۈشنى سىلىگە تاپشۇردۇم، دېگىنىچە تىللا سېلىنغان ياغاچنى دېڭىزغا تاشلىدى ۋە ياغاچ ئېقىپ كەتكەندىن كېيىن ئۆيىگە قايتىدىغانغا كىمە ئىزدەپ يۈرۈپ كەتتى. قەرىز بەرگۈچىمۇ ئۆز نۆۋىتىدە بىرەر كىمىدە ئۇ كىشىنىڭ پۇللارنى ئېلىپ كىلىشىنى ئۈمىد قىلىپ قىرغاققا قاراپ يول ئالدى. قىرغاققا كەلگەندە بىر تال ياغاچنى ئۇچراتتى، ئۇ ياغاچنى ئوتۇن قىلىش مەقسىتىدە ئالغان ئىدى، ھالبۇكى ئۇ كىشى ياغاچنى ھەردىگەندە، ئۇنىڭ ئارىسىدا پۇل ۋە بىر پارچە مەكتۇپ سېلىنغانلىقىنى كۆردى. بىر مۇددەتتىن كېيىن قەرزدار 1000 تىللا پۇلنى ئېلىپ ئۇنىڭ قېشىغا كەلدى ۋە دېدى: مەن قەرزنى قايتۇرۇپ بېرىش ئۈچۈن يولغا چىققىنىمدا مەن چىقىپ كەلگەن كىمىدىن ئىلگىرى ھېچبىر كىمە تاپالمىدىم، ئەمدىلىكتە بەسى مۇشكىلىدە بىر كىمە تېپىپ پۇلۇڭنى ئېلىپ كەلدىم، دېدى. قەرز ئىگىسى بۇنىڭدىن ئىلگىرى سەن ماڭا بىر نەرسە ئەۋەتكەنىمىڭ دېگەندە، قەرزدار: مەن چىقىپ كەلگەن كىمىدىن ئىلگىرى ھېچبىر كىمە تاپالمىدىم، دېدى. قەرز ئىگىسى: سەن ياغاچ ئارقىلىق ئەۋەتكەن پۇلنى ئاللاھ تائالا ماڭا يەتكۈزدى، بۇ مىڭ تىلانى ئېلىپ يولۇڭغا راۋان بولغىن، دېدى

[سەھىھ،(بەش شەرت تولۇق بولغاندا ھەدىس سەھىھ بولىدۇ)] [بۇخارى "سەھىھۇل بۇخارى" ناملىق ئەسىرىدە رىۋايەت قىلغان]

رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم بۇ ھەدىستە بەنى ئىسرائىل قەۋمىدىن بىر كىشىنىڭ ۋەقەلىكىنى بىزگە بايان قىلىپ بەرگەن. بىر كىشى يەنە بىرەيلەندىن 1000 تىللا قەرز سورىغاندا قەرز بەرگۈچى ئۇ كىشىگە مەندىن بۇ پۇلنى ئالغانلىقىڭغا گۇۋاھچىدىن بىرنى ئەكەلگىن، دېگەن. قەرز ئالغۇچى: گۇۋاھ بولۇشقا ئاللاھ يىتەرلىك ۋە كۇپايدۇر، يەنى ساڭا ۋە ماڭا ئاللاھ تائالا گۇۋاھ بولۇشقا يىتەرلىكتۇر، دېگەن. قەرز بەرگۈچى ئۇنداقتا ساڭا كىپىل بولغۇچىدىن بىرنى ئەكەلگىن دېگەندە، ئاللاھ تائالا كىپىل بولۇشقا يىتەرلىكتۇر، دېگەن. يەنى ئاللاھ تائالا كىپىل بولىدۇ،

دېگەندە ئۇ كىشى راست ئېيتتىڭ دېگىنىچە ئۇنىڭغا 1000 تىلانى مەلۇم مۇددەتكىچە دەپ قەرز بەردى. قەرزدار ئۇ پۇلنى ئېلىپ تىجارەت ئۈچۈن دېڭىزدا سەپەرگە چىقتى، قەرزنى قايتۇرۇش ۋاقتى كەلگەندە قەرزدار پۇلنى ئېلىپ قىرغاققا كەلدى، ئەمما قەرز بەرگۈچىنىڭ يۇرتىغا بارىدىغان كىمە تاپالمىدى، شۇ ئارلىقتا قىرغاققا بىر ياغاچنى ئۇچراتتى، ياغاچنى ئېلىپ ئۇنىڭ ئىچىنى ئويدى ۋە 1000 تىلا پۇلنى، بىر پارچە مەكتۈپ يېزىپ ئۇنىڭدا: پالانىدىن پالانىغا، مەن پۇلنى ۋەكىلىمگە تاپشۇردۇم، دېدى. ئاندىن ئۇنى ياغاچ ئىچىگە قويۇپ ئۇ ئورۇننى مەھكەم ئىتۈۋەتتى. ئاندىن مۇنداق دەپ: ئى ئاللاھ تائالا سىلى ياخشى بىلىدىلا، مەن پالانى ئىسىملىك بىر كىشىدىن مىڭ تىلا قەرز ئالغىنىمدا ئۇ كىشى مەندىن كىپىل سورىغان ئىدى، مەن سىلنى كىپىل قىلغىنىمدا ئۇ رازى بولغان، مەندىن گۇۋاھچى تەلەپ قىلغاندا، مەن سىلنى گۇۋاھچى قىلسام ئۇ رازى بولغان، ئەمدىلىكتە مەن قەرزنى قايتۇرۇش ئۈچۈن چىققان ئىدىم، ئەمما ئۇنىڭ پۇلنى يەتكۈزۈش ئۈچۈن شۇنچە تىرىشقان بولساممۇ كىمە تاپالمىدىم، مەن بۇ پۇلنى سىلىگە ئامانەت قويدۇم، دەپلا ياغاچنى دېڭىزغا تاشلىدى. ئۇ ياغاچ دېڭىزدا كۆزدىن غايىپ بولغاندىن كېيىن قايتىپ كەتتى. لېكىن يەنىلا ئۇ كىشىنىڭ كۆڭلى خاتىرجەم بولالماي، يەنە مىڭ تىلا ئېلىپ قەرز ئېگىسىگە ئاپىرىپ بېرىش ئۈچۈن كىمە ئىزدەشكە تىرىشتى. چۈنكى ئۇ ئىلگىرى قىلغان ئىشنى يېتەرلىك بولمىدى دەپ قارىغان ئىدى. شۇ كۈنلەردە قەرز بەرگۈچىمۇ قەرزداردىن پۇلنى تاپشۇرۇپ نىيىتىدە ۋەدىلەشكەن ۋاقىتتا قىرغاققا باردى. قەرزدارنىڭ ياكى ئۆزى ئېلىپ كېلىش ياكى بىرەر كىشىدىن ئەۋەتىشىنى كۈتۈپ قىرغاققا ساقلىدى. بىراق كىمە كەلمىدى، شۇ ئارلىقتا ئۇ قىرغاققا بىر تال ياغاچنى ئۇچرۇتۇپ قالدى-دە ئۇنى ئوتۇن قىلىش ئۈچۈن ئېلىۋالدى. ئۆيگە بېرىپ ياغاچنى ھەرە بىلەن كېسىۋىدى ئۇنىڭدىن پۇل ۋە مەكتۈپنى ئۇچراتتى. بىر مۇددەتتىن كېيىن قەرزدار قايتىدىن يەنە 1000 تىلا پۇلنى ئېلىپ ئۇنىڭ قېشىغا كەلدى ۋە دېدى: مەن قەرزنى قايتۇرۇپ بېرىش ئۈچۈن يولغا چىققىنىمدا كىمە تاپالمىغان ئىدىم، ئەمدىلىكتە بىر كىمە تېپىپ پۇلۇڭنى ئېلىپ كەلدىم، دېدى. قەرز ئىگىسى بۇنىڭدىن ئىلگىرى سەن ماڭا بىر نەرسە ئەۋەتكەنىدىڭ، دېگەندە، قەرزدار: مەن چىقىپ كەلگەن كىمىدىن ئىلگىرى ھېچبىر كىمە تاپالمىدىم، دېدى. قەرز ئىگىسى: سەن ياغاچ ئارقىلىق ئەۋەتكەن پۇلنى ئاللاھ تائالا ماڭا يەتكۈزدى، بۇ مىڭ تىلانى ئېلىپ يولۇڭغا راۋان بولغىن، دېدى

<https://sunnah.global/hadeeth/ug/show/8318>

النجاة الخيرية
ALNAJAT CHARITY

